

УДК 72.012: 684.7

ДИЗАЙН-КЛАСИФІКАЦІЯ БУДИНОЧКІВ ДЛЯ ДОМАШНІХ КОТІВ

Печерський Олександр, Гринь Денис

*Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький, Україна*

В статті розглядається питання класифікації будиночків для тварин. Проаналізовано роль та потреба тварин в особистому місці. Зроблено розгляд існуючих моделей-аналогів будиночків для котів. В результаті аналізу особливостей поведінки домашніх котів та моделей-аналогів розроблена авторська класифікація дизайну будинків для домашніх котів.

Ключові слова: моделі-аналоги, будинок для тварин, класифікація дизайну.

Design classification of buildings for households

Pechersky Alexander, Gryn Denys

*Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University,
Kropyvnytsky, Ukraine*

The article deals with the question of the classification of houses for animals. The role and need of animals in the personal place are analyzed. The consideration of existing models of analogs of houses for cats is made. As a result of the analysis of the peculiarities of the behavior of domestic cats and analogue models, the author's classification of home cats design was developed.

Key words: model-analogues, house for animals, classification of design.

Постановка проблеми. Домашня тварина, замкнена в стінах середньостатистичної квартири, змушена звикати до умов, які суттєво відрізняються від її звичайного середовища проживання. Вихованців істотно обмежують в їх активності. Кішці забороняють лазити по шторах, грати з прикрасами, точити кігті в тих місцях, де вона хоче; собаці не можна гризти взуття, бігати, стрибати, їй доводиться чекати прогулянки, щоб справити природні потреби. Не дивно, що дбайливі власники намагаються компенсувати улюбленцям всі незручності і облаштувати територію для сну та ігор. Будемо розглядати питання з ракурсу тварини, тобто кішки, бо вона потребує більшого простору та свободи і досі залишається більш близькою до природного середовища, ніж собака. Але потреба в особистому кутку залишається за обома домашніми тваринами.

У кожного домашнього вихованця є улюблене місце відпочинку. Іноді тварина забирається в шафу для білизни, іноді вважає за краще спати на подушці господаря. Не всі люди готові миритися з подібним самоуправством тварин, і багато хто готовий вирішити питання свого улюбленця в особистому місці у вигляді зручного будиночку. Для виробництва тканинних будиночків використовується швейна машинка, здатна обробляти щільні матеріали. Будиночки, як правило, шиються і обробляються з штучного хутра або приємних на дотик бархатистих тканин. Між лицьовою та зворотною сторонами прокладається меблевий поролон. Для стійкості конструкції в дно вшивається картон. Крім того, на дно будиночка кладеться м'який килимок.

Будинки для тварин з'являються декількома способами: виготовляють самі, купують готові, замовляють. Перші два етапи схожі один на одного бо обидва випадки створення будинку для кішки виконується в одиничному виробництві, максимум дрібними серіями. Тобто такий підхід не дозволяє підійти зважено до вимог замовника і потреб кішки. Якщо підходити зважено до цього питання, то найбільш складним напрямом виготовлення є замовлення, яке включає багато етапів. При цьому задіюється значна кількість працівників як на етапі проектування, так і на етапі виробництва. Такий підхід дозволяє максимально виконати вимоги замовника і потреби кішки, а також дає можливість випускати широку гамму виробів.

Зазвичай, робота замовника і виробника проходить наступним чином. Виробник пропонує замовнику декілька варіантів виробу і замовник, або вибирає з представлених, або корегує його. Такий процес корегування технічного завдання між дизайнером, який є представником виробника, та замовником може затягнутися у зв'язку з тим, що рівні розуміння та система знань цих двох суб'єктів, як правило, різні. Зменшення часу на формування правильного технічного завдання і його швидкого корегування дасть змогу поліпшити процес роботи і скоротити час початкового проектування.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема проектування будиночків для домашніх тварин недостатньо широко висвітлена в наукових публікаціях. В

основному, дослідники розглядали такі проблеми, як конструкція та дизайн. Питанню класифікації домашніх котів різних порід присвячена публікація [8]. Особливості поведінки домашніх котів, які зумовлюють їх потребу у власному будиночку, достатньо висвітлені в [6]. Проте, єдина класифікація типорозмірів будиночків для цих домашніх улюбленців відсутня. Водночас, достатня кількість проектів міститься в патентах різних років, які доцільно розглянути. Крім цього, різні типорозміри (моделі-аналоги) будиночків для котів представлені на сайтах магазинів, в яких реалізуються товари для домашніх тварин [2; 3; 4].

Розглянемо деякі конструкції будиночків для кішок (моделі-аналоги). Патент USA US4576116A. Збірний каркасний будинок, що забезпечує спільне місце для відпочинку та гри кішки, складається з даху, килимоподібного матеріалу, включаючи дві цілісні панелі даху, з нижніми краями яких з'єднані протилежні краї панелі. Панелі прикріплюються до задньої частини панелі і даху. Шнур має два кінці, що проходять через вершину в будинок, зв'язаний з кожним кінцем панелі. Шнур додатково забезпечує зручну ручку для підйому будинку [9].

Патент USA US5884586A. Комбінований взаємозамінний котячий будинок, **когтеточка, стовп**. Включає в себе змінний корпусний елемент, який переважно приєднується до платформи, що підтримується підставкою і щонайменше одним корпусним елементом. Корпусний елемент приєднується до елемента платформи пристроєм-затискачем. Елемент платформи включає в себе частину для сидіння, яка пов'язана з опорною частиною. Елемент стійки основи призначений для забезпечення оглядового майданчика для кішки і використовується як когтеточка. Іграшки кішки (такі, як кошачий м'яч) можуть бути підвішені до елемента платформи або корпусу реалізуючи при цьому ігровий майданчик для кішки [5].

Дизайн будиночка пристосований для домашньої кішки і зокрема, передбачає наявність ліжка і стовпів, які можуть залежно від типу кішки і розміру легко регулюватись. Це зроблено для того, щоб звільнити місце для

розведення кішок. Розмір основної частини будиночка, передньої частини і задньої пластини є регульованим. Поверхня передньої, задньої та бічної пластини закріплена з обох боків [11].

Зручна модель будиночка для кішки, який містить опору і зовнішню кришку вкрита полотном. Опора містить щонайменше три взаємно паралельних опорних стрижня, дві фіксуючих рами і безліч опорних пластин. Обидві фіксуючі рами з'єднані з двома кінцями кожного опорного стрижня. Опорні пластини розташовані на стиках двох фіксуючих рамок і опорних стрижнів, і щонайменше одна опорна пластина забезпечена наскрізним отвором. За допомогою тренажера кіт може робити фізичні вправи під час стрибків, тренувати м'язи підтримувати імунітет. Одночасно кішка розміщується у зовнішній конструкції. Навколишнє середовище не може бути забруднене під час гри kota, а будинок для ігрових вправ є більш зручним і практичним [12].

Будинок для кішки Хабітат має відповідні відсіки. Стіни та двері можуть бути пластиковими, акриловими, ламінатними або скляними. Стіни дверей, а також підлоги можуть бути прозорими, або кольоровими. Геометричні форми, такі як кола, квадрати, прямокутники та трикутники, монтуються або вільно стоять, щоб дозволити їх змінювати або чистити. Бічні відсіки дозволяють тваринам ховатися. У дверях і ящиках можуть зберігатися ковдри та іграшки, а також корм для котів. За допомогою отворів забезпечується вентиляція будиночка. Простір під фігурами дозволяє проводити чищення або використовується як скринька для сміття [10].

Аналіз кінцевого користувача виробу – тварини «кішки». Краще все-таки розпочати з перефразування Марка Твена: «Чутки про шкідливість кішок значно перебільшені». Навіть надзвичайно активна сіамська кішка може бути лагідною. Домашньою твариною вона стала мабуть останньою з інших приручених тварин. Тільки і господарям потрібно розуміти, що кішка – це не іграшка, а член сім'ї. Кращий спосіб зробити життя кішки комфортним – спорудити будиночок для неї. Тоді вона не полізе під мийку, у відро для сміття, а після цього – в ящик з постільною білизною [7].

Мета статті полягає в розробленні класифікації дизайну будинків для домашніх котів на основі аналізу особливостей кінцевого споживача, що дасть змогу поліпшити роботу дизайнер-замовника і як наслідок якісно підійти до вирішення питання створення будинку для тварини.

Методи дослідження: теоретичні (аналіз і узагальнення наукової та публіцистичної літератури з проблеми дослідження, систематизація; класифікація), емпіричні (**аналіз** існуючих будиночків для котів).

Виклад основного матеріалу. Представники сімейства котячих схильні повертатися до уподобаних місць і потребують особистого простору, де їх ніхто не потурбує. Організувати кішці такий куточок нескладно, потрібно лише зрозуміти що потрібно тварині, а в нашому випадку – обрати матеріали, які будуть використовуватись при виробництві. Розглянемо етапи створення – проектування, матеріали.

Проектування. Вважається, що квадратна коробка з гранями 40 см є достатньою площею будиночка для кішки. Краще орієнтуватися на фактичні розміри вихованця. У майбутньому житлі у нього має бути місце, щоб комфортно розташуватися на боці і випрямитися в повний зріст, але більше не завжди краще. Іншими важливими аспектами є: стійкість конструкції; гігієнічність і зручність догляду; положення в квартирі; запобігання подряпин, скалок; відсутність токсичних речовин і різких запахів.

Більш практичним майбутній проект зробить когтеточка.

Матеріали. Відповідним видом деревних плит для завдання є фанера ФК. Відсутність у неї вологостійкості компенсується екологічністю і доступною ціною. Ширина не має принципового значення, зручніше працювати в діапазоні 8-10 мм. Для підлоги або підставки бажано підібрати лист товстіший.

Крім цього, знадобиться тканина, яка не електризується. Стане в нагоді і жорсткий ковrolін і м'які обрізки. Як наповнювач для подушок використовувати кульки для набивання та інші синтетичні сипучі матеріали не варто. Це небезпечно для здоров'я тварини.

У процесі підбору клею доцільно використати ПВА на водній основі, а для влаштування когтеточки можна застосувати шпагат діаметром 4-8 мм.

Класифікація дизайну будинків для котів. На рис. 1 подана класифікація будиночків для котів. Зокрема будиночки класифікують за такими ознаками:

- за формою основної частини (ФО);
- за формою входу до основної частини (ФВ);
- за додатковими опціями (ДО);
- за місцем розташування (МР);

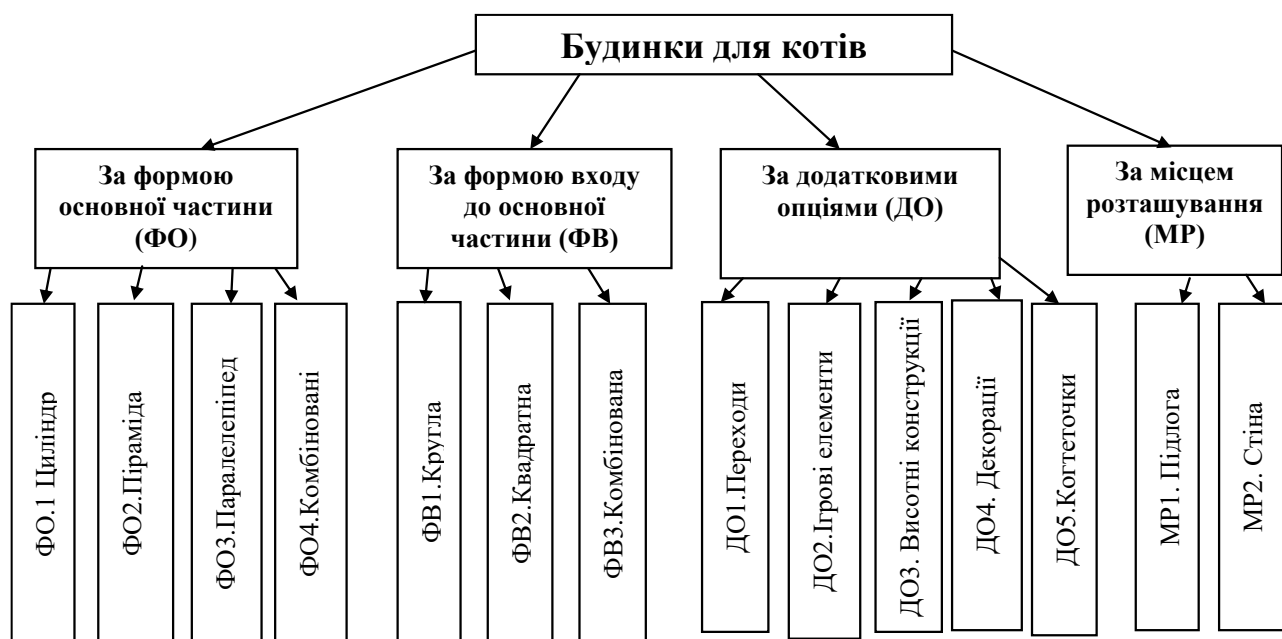

Рис. 1. Авторський варіант класифікації дизайну будинків для котів

Основну частину будинку найчастіше виготовляють у вигляді циліндра, піраміди та паралелепіпеда. *Циліндр* – геометрична фігура, яка використовується як елемент основної частини будинка. З лицьової сторони його оббивають такими матеріалами, як ковrolін або штучне хутро.

Ковrolін – це досить міцний і м'який матеріал, який виготовляється на ткацьких верстатах. На ньому кішці буде зручно сидіти і також комфортно точити кігті.

Штучне хутро – текстильний матеріал, що імітує натуральне хутро. Штучне хутро складається з ґрунту на тканевій, трикотажній основі та основі з штучної шкіри, до якої різними способами прикріплюється ворс з хімічних або

натуральних текстильних волокон (зокрема волокон тваринного походження). Ворс може бути гладкофарбованим (однотонним), меланжевим (багатобарвним), в тому числі з малюнками, що імітують натуральний окрас хутра різних тварин.

Піраміда – це багатогранник, який складається з плоского багатокутника. Ця форма використовується також як головна частина будинку. Можна зробити припущення, що ця фігура як основа буде підходити, коли проектується будинок для декількох кішок. Їм буде комфортно там спати завдяки своїй формі. Ця фігура також підійде, якщо кіт чи кішка породи Мейн-кун, адже вони виростають до великих розмірів.

Всередині будиночок, виготовлений у формі піраміди, обшивають натуральними матеріалами. Під них підкладають наповнювачі, щоб було краще і м'якше лежати котів. Використовують матеріали, які аналогічні описаним вище.

Паралелепіпед після циліндра є найбільш розповсюдженим видом будиночка для котів. Є декілька видів паралелепіпедів (куб, прямий паралелепіпед, прямокутний паралелепіпед). З цих видів найбільше зустрічаються куб, оскільки він найбільш зручний як для котів, так і для самих господарів цього kota. З лицьової сторони обшивається різноманітними матеріалами, наприклад ковроліном або килимом. Всередині можна обшивати різноманітними матеріалами. Це можуть бути: шовк, вовна, бавовна, алькантара та інші.

Вхід до основної частини будиночка може *круглим квадратним, комбінованим*. *Кругла форма* підходить для всіх видів основної частини та має свої переваги. Зокрема для kota такий вхід є зручним. Кругла форма легко робиться в будь-якому матеріалі за своєї геометричної простоти, а також потребує мінімальної кількості інструментів.

Квадратна форма не до всіх основних частин підходить естетично і її виготовлення складніше за круглі конструкції, але її використання іноді виправдовує себе. Найбільш вдалою для використання є форма у вигляді куба

чи прямокутного паралелепіпеда, адже дає можливість утримувати декілька котів.

Комбіновані форми для входу в основну частину будиночка відіграють не скільки комфортну, скільки естетичну функцію. Якщо основна форма має якусь комбіновану форму, то тут вдало буде зробити вхід у вигляді голови кота. Ця форма більш складна і потребує більшої кількості інструменту для її виготовлення, але має більш естетичний вигляд.

За додатковими опціями будинки для котів класифікують за такими ознаками, як переходи, ігрові елементи, висотні конструкції, декорації.

Переходи – це конструкція підходить для більш складних будинків. Вона слугує для того, щоб кіт міг спокійно і захищено почувати себе та легко перейти з однієї частини конструкції до іншої. Найчастіше для переходів використовують м'який фліс.

Переходи між елементами будинку найчастіше бувають у вигляді гамаків. Такий вид переходів є досить дешевим і простим у виготовленні та використовується у конструкціях, які монтуються на стіні.

Ігрові елементи – невід'ємна частина конструкції, оскільки коти дуже люблять гратися. До ігрових елементів відносять улюблені іграшки кота, м'ячики тощо. Ними кіт може гратися коли господаря немає вдома.

Висотні конструкції є однією з важливих частин в конструкції будинку для кота. Оскільки коти дуже люблять лазити по високим конструкціям. Висотною конструкцією і декорацією можна використовувати «когтеточку».

Декорації слугують для естетичного оформлення конструкції будиночка для кішки і можуть бути різноманітними і не нести в собі якогось практичного призначення. Декорації спрямовані на сприйняття господарем, а не твариною. Тому декорації не повинні мати яскравих кольорів і гострих частин, які можуть створювати дискомфорт і небезпеку для тварини та господаря.

Когтеточка – це конструкція, об яку котові можна точити свої кігті, її наявність зменшить проблеми з обірваними частинами меблів. Вона

складається з декількох частин – дерев'яний стовп, який трохи більший, ніж сама кішка, декоративна кришка для верху. Сам стовп обертають в ковrolін.

За місцем розташування будиночки для котів призначені для підлоги та стіни. Зокрема, підлога – це оптимальне рішення для випадку, коли будинок для kota має невеликі розміри, і коли сам домашній улюбленець невеликих розмірів.

Стіна дає можливість розміщувати великі ігрові конструкції та підходить для котів, які люблять висоту.

Висновки та перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження. У результаті аналізу особливостей поведінки домашніх котів та моделей-аналогів розроблена авторська класифікація дизайну будинків для домашніх котів. Створена класифікація дизайну будинків для котів дозволяє використовувати її в декількох напрямках. *Першим напрямком* є використання її дизайнером, який буде проектувати дім для кішки, оперуючи всіма варіантами дизайну таких будинків. *Другим напрямком*, який тісно пов'язаний з першим, є використання класифікації замовником, котрий зможе сформулювати конкретні вимоги стосовно проекту.

Подальшим напрямом дослідження є якісний аналіз моделей будинків для кішки. Принцип складання дизайн-класифікацій можна використати при вивченні предмету «Обробка конструкційних матеріалів» як дистанційну форму реферативної звітності, складаючи дизайн-класифікації інших розповсюджених систем. Такий підхід дасть змогу більш поглиблено вивчати моделі-аналоги різних систем і продемонструвати належний рівень знань.

Список використаної літератури

1. Гринь Д.В. Деякі аспекти дистанційного навчання майбутніх вчителів технологій з предмету обробка конструкційних матеріалів / Гринь Д.В. // Наукові записки. – Випуск 3. – Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. – Частина 2. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. Винниченка, 2016. – С. 102–106.

2. Домики для кошек, драпки, когтеточки, мягкие места, игровые комплексы. [Електронний ресурс]: інтернет-магазин. Режим доступу: <https://shinshilka.ua/g2212332-domiki-dlya-koshek>.

3. Домики, лежанки. [Электронный ресурс]: интернет-магазин. Режим доступа: <https://www.zooapteka.kiev.ua/koshki-1/domiki-lezhanki/domiki-1>.
4. Мягкие места и домики для кошек. [Электронный ресурс]: интернет-магазин. Режим доступа: <https://belkaistrelka.com.ua/koshki/dom-i-yut/domiki>.
5. Patent USA, US5884586A. Interchangeable cat house / Antonio F. Carbonelli - 1999-03-23. URL: <https://patents.google.com/patent/US5884586A/en>.
6. Bernstein, P.L. A game of cat and house: spatial patterns and behavior of 14 domestic cats (*Felis catus*) in the home / Bernstein P.L.; Strack M. // *Anthrozoos* 9;1996. – P.25–39.
7. Driscoll, C. A. The taming of the cat. Genetic and archaeological findings hint that wildcats became housecats earlier - and in a different place / Driscoll C. A., Clutton-Brock, J., Kitchener, A. C. & O'Brien, S. J. // *Scientific American* 300:6. 2009. – P.68–75.
8. Engels, D. W. Classical Cats: The Rise and Fall of the Sacred Cat / Engels, D. W. - London: Routledge, 1999. Illustrated in black and white. – 227 p.
9. Patent USA, US4576116A. Collapsible house for cats / Gerald A. Binkert – 18.03.1986. URL: <https://patents.google.com/patent/US4576116A/en>.
10. Patent USA, US6857393B2. Cheshire cat house / Jill Cheshire – 22.02.2005. Режим доступа: <https://patents.google.com/patent/US6857393B2/en>.
11. Patent Korean, KR200460790Y1. The cat house / 곽재희 – 10.07.2009. Режим доступа: <https://patents.google.com/patent/KR200460790Y1/en>.
12. Patent China, CN201911160U. Exercise playing house for cat / 卢孔知 – 03.08.2011. Режим доступа: <https://patents.google.com/patent/CN201911160U/en>.